

บทบาทของครอบครัวในการปลูกฝังนิสัยรักการอ่านให้แก่นักเรียน
โรงเรียนมัธยมวัดสุทธาราม เขตคลองสาน กรุงเทพมหานคร
The Role of the Family in Instilling Reading Habits in Students at Wat
Suttharam High School, Khlong San District, Bangkok Metropolis

จันทร์จิรา วรรณจะ¹

Received: 16-08-2018; Revised: 10-02-2019; Accepted: 4-09-2018

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้เป็นการวิจัยแบบประสม (mixed methods research) โดยการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณ (quantitative research) และข้อมูลเชิงคุณภาพ (qualitative research) โดยมีวัตถุประสงค์ (1) เพื่อศึกษาบทบาทของครอบครัวในการปลูกฝังนิสัยรักการอ่านให้แก่ นักเรียน โรงเรียนมัธยมวัดสุทธาราม เขตคลองสาน กรุงเทพมหานคร (2) เพื่อศึกษาความคิดเห็นของผู้ปกครองที่มีต่อบทบาทของครอบครัวในการปลูกฝังนิสัยรักการอ่านให้แก่ นักเรียน โรงเรียนมัธยมวัดสุทธาราม เขตคลองสาน กรุงเทพมหานคร (3) เพื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้ปกครองที่มีต่อบทบาทของครอบครัวในการปลูกฝังนิสัยรักการอ่านให้แก่ นักเรียน โรงเรียนมัธยมวัดสุทธาราม เขตคลองสาน กรุงเทพมหานคร และ (4) เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างการปลูกฝังนิสัยรักการอ่านในครอบครัวกับระดับการศึกษาและอาชีพของผู้ปกครอง ระดับชั้นเกรดเฉลี่ย และผลการเรียนวิชาภาษาไทยของนักเรียน โรงเรียนมัธยมวัดสุทธาราม เขตคลองสาน กรุงเทพมหานคร

¹ นักศึกษาปริญญาโท สาขาบรรณารักษศาสตร์และสารนิเทศศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง ,
E-mail: janjira.doublepp@gmail.com

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูลเชิงปริมาณ คือ ผู้ปกครองนักเรียนโรงเรียนมัธยมวัดสุทธำรรม เขตคลองสาน กรุงเทพมหานคร จำนวน 277 คน และข้อมูลเชิงคุณภาพโดยการสัมภาษณ์แบบเชิงลึก (In-depth interview) ผู้ปกครองของนักเรียน จำนวน 25 คน โดยนำข้อมูลมาจัดกลุ่มและนำเสนอในรูปแบบการพรรณนาความ

จากการวิจัยพบว่า สมาชิกในครอบครัวของนักเรียน ส่วนใหญ่ผู้ที่ให้คำแนะนำเรื่องการอ่านและการเรียนแก่นักเรียน คือ พ่อแม่ รองลงมา คือ พี่น้อง โดยจัดให้มีโต๊ะ/เก้าอี้สำหรับอ่านหนังสือ และการติดตั้ง wifi เพื่อการเรียนและการอ่าน สำหรับสื่อการอ่านที่มีในบ้าน คือ หนังสือการ์ตูน หนังสือพิมพ์ และหนังสือสารคดี/ความรู้ทั่วไป ตามลำดับ นอกจากนี้ กิจกรรมที่ทำร่วมกันภายในครอบครัวของนักเรียน คือ การดูโทรทัศน์ การทำอาหาร และใช้อินเทอร์เน็ต ตามลำดับ โดยในช่วงวันหยุดผู้ปกครองได้พานักเรียนไปห้างสรรพสินค้า วัด/ศาสนสถาน และสถานที่ท่องเที่ยว นอกจากนี้ผู้ปกครองยังได้แนะนำให้นักเรียนไปค้นหาความรู้เพิ่มเติมจากอินเทอร์เน็ต และสอบถามจากครู/อาจารย์เพิ่มเติม ผู้ปกครองมีความคิดเห็นต่อบทบาทของครอบครัวในการปลูกฝังนิสัยรักการอ่านให้แก่นักเรียนโดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง โดยผู้ปกครองมีความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก จำนวน 5 ข้อ คือ การแนะนำการใช้อินเทอร์เน็ต การอนุญาตให้นักเรียนเลือกซื้อหนังสือด้วยตัวเอง การติดตั้ง wifi ที่เชื่อมต่อกับอินเทอร์เน็ตเพื่อการค้นคว้า การอธิบายให้นักเรียนเห็นประโยชน์ของการอ่าน และการกล่าวชมเชยเมื่อนักเรียนแสดงความสามารถทางการอ่านตามลำดับ โดยผู้ปกครองที่มีระดับการศึกษาและอาชีพต่างกัน มีความคิดเห็นต่อบทบาทของครอบครัวในการปลูกฝังนิสัยรักการอ่านให้แก่ นักเรียน โรงเรียนมัธยมวัดสุทธำรรม เขตคลองสาน กรุงเทพมหานคร ไม่แตกต่างกัน นอกจากนี้ ผู้ปกครองที่มีนักเรียนในปกครองที่กำลังเรียนในระดับชั้น เกรดเฉลี่ยรวม และมีผลการเรียนวิชาภาษาไทยต่างกัน มีความคิดเห็นต่อบทบาทของครอบครัวในการปลูกฝังนิสัยรักการอ่านให้แก่ นักเรียนโรงเรียนมัธยมวัดสุทธำรรม เขตคลองสาน กรุงเทพมหานคร ไม่แตกต่างกัน

คำสำคัญ: การอ่าน การปลูกฝังนิสัยรักการอ่าน บทบาทครอบครัว โรงเรียนมัธยมศึกษา

Abstract

In this mixed-methods research investigation in which the researcher analyzes both quantitative and qualitative data, objective is to study (1) the role of the family in instilling reading habits in selected students enrolled at Wat Suttharam High School, Khlong San district, Bangkok Metropolis (BM). The second objective is to investigate (2) the opinions of the parents of these students in regard to instilling reading habits. The third objective is to compare (3) parents' opinions on the role of the family in respect to instilling reading habits. The fourth objective is to determine (4) the relationships between reading promotion in these families and parental educational level, and occupation on the one hand and student levels of study, total grade point average (GPA), and academic achievement in Thai on the other hand.

In the quantitative phase of research, the researcher collected a sample population of 277 parents of the students under examination. Insofar as concerns the qualitative phase of researcher, the researcher conducted in-depth interviews with 25 parents. The data collected from the interviewees were categorized and subsequently descriptively presented.

The Findings found that at the highest level, the family members who dispensed reading and study advice to the students were their parents. Next in descending order were their siblings. Tables and chairs for reading were arranged along with a WIFI installation used for study and reading. Cartoon books, newspapers, documentary books, and books of general knowledge were the reading media found at home. In addition, watching television, cooking, and using the Internet were the activities of the family as a whole. During holidays, the parents took the students to department stores, temples, religious sites, and tourist attractions. In addition, parents advised students to gain more knowledge from the Internet and to more frequently query teachers and lecturers.

The opinions of the parents in respect to the role of the family in instilling reading habits were overall expressed at a moderate level. Parents displayed opinions at a high level in regard to five items: advice in using the Internet; allowing the students to select books for purchasing on their own; installing WIFI so as to enable the use of the Internet for research; explaining the benefits of reading to the students; and complimenting the students for showing reading ability, respectively. Parents who differed in educational level and occupation did not exhibit concomitant differences in opinions toward the role of the family in instilling reading habits in the students. In addition, parents of students who differed in level of study, total GPA, and academic achievement in Thai did not display corresponding differences in opinions toward the role of the family in instilling reading habits in the students.

Keyword: Reading, Instilling reading habits, Family's role, High school

บทนำ

วัฒนธรรมแห่งการเรียนรู้ มีความสำคัญต่อการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ให้สามารถปรับตัวและเผชิญกับการเปลี่ยนแปลงของนวัตกรรมและเทคโนโลยี (เกรียงศักดิ์ เจริญวงศ์ศักดิ์, 2551, น.24-31) การอ่านจึงเปรียบเสมือนกุญแจสำหรับไขความรู้ที่มีอยู่มากมายในโลก และถ้าได้นำเอาความรู้ที่ได้มาใช้ให้เป็นประโยชน์ในการแก้ปัญหาให้แก่ตนเอง ชุมชน และสังคมแล้วบุคคลเหล่านี้ก็จะเป็นพลเมืองที่ดี สังคมที่ประกอบด้วยบุคคลที่เป็นนักอ่านจะเป็นสังคมแห่งปัญญาและพัฒนาไปสู่ความเจริญได้อย่างรวดเร็ว (ฉวีลักษณ์ บุญะกาญจน์, 2547, น. 21-22) ประเทศที่ได้รับการพัฒนาแล้วประชากรจะมีนิสัยรักการอ่าน จนกลายเป็นวัฒนธรรมที่ได้รับการสืบทอดอย่างต่อเนื่องจากแม่สู่ลูก และจากสังคมสู่สังคมอย่างยั่งยืน ดังนั้นการอ่านจึงมีความสำคัญทั้งกับครอบครัว ชุมชน ท้องถิ่น ทั้งส่วนงานภาครัฐ ภาคธุรกิจ และภาคสังคม (เสาวลักษณ์ พิธิษฐไพบุลย์, 2559) การอ่านเป็นหนทางหนึ่งที่สำคัญในการแสวงหาความรู้ เพื่อพัฒนา

ตนเองให้สามารถดำรงชีวิตอยู่ในสังคมได้อย่างเหมาะสม (ถาวร บุนนาค, 2546, น. 1) และช่วยให้มนุษย์ได้สร้างสรรค์จินตนาการและพลังความคิด (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2547, น. 27)

การอ่านหนังสือเป็นตัวชี้วัดสำคัญของความเป็นคน และความเจริญของสังคม เพราะสังคมการอ่าน คือสังคมแห่งการที่ช่วยให้สังคมมีความเข้มแข็งและเจริญก้าวหน้าได้ และช่วยพัฒนาความคิดให้กว้างไกลรอบด้าน เป็นเหตุเป็นผลมากขึ้น ถ้าเด็กและเยาวชนได้รับการบ่มเพาะให้รักหนังสือและรักการอ่านที่เหมาะสมตั้งแต่เยาว์วัยจะทำให้มีนิสัยรักการอ่าน นำไปสู่การพัฒนาความคิด และพฤติกรรมการเรียนรู้ ดังนั้นจึงมีการส่งเสริมให้มีการดำเนินการอย่างต่อเนื่องให้กลายเป็นวัฒนธรรมการอ่านและสร้างสังคมให้เป็นสังคมแห่งการเรียนรู้ (กระทรวงวัฒนธรรม, 2559) กระทรวงศึกษาธิการได้กำหนดให้ปี พ.ศ. 2552-2561 เป็นวาระแห่งชาติของการอ่านและยังได้กำหนดทุกวันที่ 2 เมษายนของทุกปีเป็นวันรักการอ่าน การพัฒนาคนให้เกิดวัฒนธรรมการอ่านและเกิดการใฝ่รู้ใฝ่เรียนอย่างต่อเนื่องนั้นเป็นการสอดคล้องกับแนวทางปฏิรูปการศึกษาและปรัชญาการศึกษาตลอดชีวิต เพราะการอ่านสามารถที่จะช่วยให้คนเป็นผู้มีความคิดสร้างสรรค์ ใฝ่เรียนรู้ รักการอ่าน รักการเขียนและรักการค้นคว้า (กระทรวงศึกษาธิการ, 2545, น. 40) ดังนั้นการสร้างวัฒนธรรมการอ่านเป็นหนึ่งในสร้างพื้นฐานของการเรียนรู้ เป็นทักษะที่ทำให้ผู้อ่านปรับตัวได้ในสังคมและช่วยเพิ่มโอกาสของความสำเร็จทั้งในโรงเรียนและนอกโรงเรียน การอ่านไม่ได้มีเฉพาะในโรงเรียนเท่านั้นแต่การอ่านคือชีวิต การอ่านหนังสือที่หลากหลายเป็นสิ่งสำคัญที่จะทำให้เป็นคน มีความเข้าใจและเป็นการพัฒนาตนเองให้เป็นคนที่มีส่วนร่วมในสังคมประชาธิปไตยได้ (Ndikubwayezu, 2009, p.11)

การอ่านเป็นรากฐานสำคัญของการศึกษา ช่วยในการพัฒนาและแก้ปัญหาสังคม โดยนำความรู้ที่ได้จากการอ่านมาใช้ให้เป็นประโยชน์แก่สังคมส่วนรวม และประสบการณ์ที่ได้จากการอ่านช่วยให้เข้าใจและอยู่ร่วมกันอย่างมีความสุข (อัครา ประดิษฐ์, 2550, น. 19-21) อีกทั้งการอ่านยังเป็นเครื่องมือในการคลายเครียด หากเป็นผู้ที่รักการอ่านก็จะสามารถหาทางออกในการลดความเครียดได้ด้วยการอ่านหนังสือที่ตนเองชอบ (ไพพรรณ อินทนิล, 2546, น. 7-9) ตั้งแต่เกิดจนโต จนกระทั่งถึงวัยชรา การอ่านทำให้ผู้อ่านมีความสุข มีความหวัง และช่วยตอบสนองความอยากรู้อยากเห็นของมนุษย์ การอ่านยังมี

ความสำคัญต่อการสร้างคุณค่าทางอารมณ์ คุณค่าในการสร้างเสริมสติปัญญา และความคิดสร้างสรรค์ในด้านต่างๆ (ฉวีวรรณ คูหาภินันท์, 2542, น. 11)

ครอบครัวมีบทบาทสำคัญในการปลูกฝังนิสัยรักการอ่าน โดยพ่อแม่ควรปลูกฝังการอ่านตั้งแต่อายุยังน้อย พร้อมให้ความรัก ความอบอุ่น และความเอาใจใส่ พ่อแม่คือ “ครูคนแรก” ในการสร้างให้เด็กเป็น “นักอ่าน” โดยการอ่านหนังสือให้ฟังประจำ และมีสมาชิกในครอบครัวคอยกระตุ้นให้อ่านและเขียน จะช่วยให้เด็กมีพัฒนาการในการอ่านที่ดีอันนำไปสู่นิสัยรักการอ่าน (สุชุม เฉลยทรัพย์, 2552, น. 5) ครอบครัวมีอิทธิพลในการช่วยให้เด็กประสบความสำเร็จในการเรียนและสร้างนิสัยรักการอ่าน โดยการจัดสภาพแวดล้อมในการอ่านหนังสือในบ้านจะช่วยให้เด็กมีความสามารถในการอ่านและทักษะการอ่านที่ดี การสร้างความสนใจในการอ่านและนิสัยรักการอ่านเป็นกระบวนการที่ต้องทำอย่างต่อเนื่อง โดยเริ่มต้นการอ่านที่บ้าน และสอนการอ่านอย่างเป็นระบบในโรงเรียนเพื่อให้สามารถนำไปใช้ในการดำเนินชีวิตได้ โดยอาศัยการสร้างบรรยากาศและสร้างวัฒนธรรมทางการอ่าน (Bamberger, 1975, p. 43) ดังนั้น การสร้างวัฒนธรรมการอ่านจึงไม่ใช่ความรับผิดชอบของฝ่ายใดฝ่ายหนึ่ง แต่เป็นการร่วมมือกันของผู้ปกครอง ครู และผู้บริหารโรงเรียน เพื่อให้เด็กได้เรียนรู้การอ่านอย่างมีประสิทธิภาพ (Tate, 2011, p.11) ครอบครัวถึงแม้ว่าจะเป็นสถาบันที่เล็กที่สุด แต่มีบทบาทที่ยิ่งใหญ่ที่สุดในการส่งเสริมนิสัยรักการอ่าน เพราะเสียงที่ลูกได้ยินกับอ้อมกอดที่อบอุ่นจากพ่อแม่ เป็นสิ่งที่สำคัญที่สุดที่ลูกพึงจะได้รับ ดังนั้นครอบครัวจึงเป็นสถาบันแรกที่จะปลูกฝังนิสัยรักการอ่านให้แก่เด็ก บุคคลในครอบครัวล้วนมีส่วนสำคัญเป็นอย่างยิ่งในการส่งเสริมให้รักการอ่านและที่สำคัญครอบครัวจะต้องจัดสภาพแวดล้อมให้เหมาะสมและน่าสนใจให้แก่เด็กได้สัมผัสกับการอ่านอยู่ตลอดเวลา บุคคลในครอบครัวเป็นแบบอย่างของการอ่านที่ดีทำให้เด็กซึมซับนิสัยรักการอ่าน (มีเดีย จุฬา, 2549, น. 14-17)

โรงเรียนมัธยมวัดสุทธารามนั้นเป็นโรงเรียนขนาดกลาง เปิดสอนในระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1-6 มีนักเรียนจำนวน 898 คน สภาพโดยรอบบริเวณโรงเรียนประกอบด้วยชุมชนหลายชุมชน มีลักษณะเป็นชุมชนแออัด โดยครอบครัวของนักเรียนได้พักอาศัยอยู่ในชุมชนรอบๆ บริเวณใกล้ๆ กับโรงเรียน จากการสำรวจข้อมูลสารสนเทศของนักเรียน สรุปได้ว่าผู้ปกครองส่วนใหญ่ประกอบอาชีพรับจ้าง ค้าขาย หาบเร่แผงลอย กรรมกร มอเตอร์ไซด์รับจ้าง รายได้ไม่แน่นอน ฐานะค่อนข้างยากจน หาเช้ากินค่ำ นักเรียน

ของโรงเรียนส่วนใหญ่ประมาณร้อยละ 60 มาจากครอบครัวที่มีรายได้น้อย ไม่มีบ้านเป็นของตนเอง ต้องเช่าบ้านอยู่ นักเรียนบางคนมาจากครอบครัวที่แตกแยก พ่อแม่หย่าร้างกัน นักเรียนต้องอยู่กับฝ่ายใดฝ่ายหนึ่ง หรืออยู่กับญาติ ทำให้ขาดคนเอาใจใส่ดูแล รักใคร่ให้ความอบอุ่น ขาดความมั่นคงในชีวิต ไม่มีผู้ให้คำปรึกษายามมีปัญหาเดือดร้อน (โรงเรียนมัธยมวัดสุทธาราม, 2559, น. 1-11)

จากสภาพแวดล้อมดังกล่าวส่งผลต่อการเรียนและการอ่านของนักเรียน พบว่า จากสถิติการเข้าใช้บริการในห้องสมุดของนักเรียนโรงเรียนมัธยมวัดสุทธาราม เขตคลองสาน กรุงเทพมหานคร มีนักเรียนเป็นจำนวนมากยังขาดนิสัยรักการอ่าน เนื่องจากทรัพยากรสารสนเทศไม่ตรงตามความต้องการของนักเรียน ดังนั้นจึงเป็นหน้าที่สำคัญของบรรณารักษ์ในการจัดหาหรือคัดเลือกทรัพยากรเข้าห้องสมุด เพื่อให้ตรงตามความต้องการและเหมาะสมกับวัยของนักเรียน ทำให้มีผลกระทบต่อผลคะแนนของการสอบ O-NET ของนักเรียนโรงเรียนมัธยมวัดสุทธาราม เขตคลองสาน กรุงเทพมหานคร ซึ่งมีผลคะแนน O-NET โดยเฉพาะวิชาภาษาไทย เพราะภาษาไทยเป็นเอกลักษณ์ประจำชาติ และเป็นพื้นฐานของการนำไปสู่การอ่านเขียนในการเรียนรู้ของวิชาอื่นๆ และในช่วงระยะเวลา 3 ปีที่ผ่านมาตั้งแต่ปีการศึกษา 2557-2559 ทางโรงเรียนมัธยมวัดสุทธาราม เขตคลองสาน กรุงเทพมหานคร มีรายละเอียดของผลการสอบ O-NET ดังนี้ ในปีการศึกษา 2557 ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 มีคะแนนเฉลี่ย 33.04 และในระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 มีคะแนนเฉลี่ย 48.45 ปีการศึกษา 2558 ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 มีคะแนนเฉลี่ย 42.45 และในระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 มีคะแนนเฉลี่ย 43.68 และปีการศึกษา 2559 ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 มีคะแนนเฉลี่ย 45.13 และในระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 มีคะแนนเฉลี่ย 44.17 (สถาบันทดสอบทางการศึกษาแห่งชาติ (องค์การมหาชน), 2560) จากผลคะแนน O-NET ในวิชาภาษาไทยแสดงให้เห็นว่านักเรียนยังขาดนิสัยรักการอ่าน สาเหตุที่ทำให้นักเรียนขาดนิสัยรักการอ่าน อาจมาจากการเปลี่ยนแปลงของวัฒนธรรมและเทคโนโลยีที่เข้ามามีบทบาทในการดำเนินชีวิตของมนุษย์มากขึ้น อีกทั้งยังขาดการดูแลเอาใจใส่และปลูกฝังนิสัยรักการอ่านจากครอบครัว เพราะครอบครัวของนักเรียนโรงเรียนมัธยมวัดสุทธาราม เขตคลองสาน กรุงเทพมหานครนั้นมาจากครอบครัวที่มีรายได้น้อย ไม่มีบ้านเป็นของตนเอง ต้องเช่าบ้านอยู่ นักเรียนบางคนมาจากครอบครัวที่แตกแยก และผู้ปกครองส่วนใหญ่ประกอบอาชีพรับจ้าง (โรงเรียนมัธยมวัดสุทธาราม, 2559, น. 1-11)

ผู้วิจัยในฐานะที่เป็นครูบรรณารักษ์ห้องสมุดโรงเรียนมัธยมวัดสุทธาราม เขตคลองสาน กรุงเทพมหานคร ได้ตระหนักถึงปัญหาการอ่านและเห็นถึงความสำคัญของการปลูกฝังนิสัยรักการอ่านของนักเรียน โดยผู้ที่เกี่ยวข้อง ได้แก่ ครอบครัว ผู้บริหาร และครูต้องร่วมมือกันจัดกิจกรรมเพื่อสร้างนิสัยรักการอ่านให้แก่เด็กอย่างสม่ำเสมอและต่อเนื่อง เพราะการอ่านเป็นสิ่งสำคัญที่ต้องติดตัวไปตลอดชีวิต (มีเดียจุฬา, 2549, น. 14-17) จึงมีความสนใจที่จะทำการศึกษาบทบาทของครอบครัวในการปลูกฝังนิสัยรักการอ่านให้แก่นักเรียน โรงเรียนมัธยมวัดสุทธาราม เขตคลองสาน กรุงเทพมหานคร เพื่อนำมาใช้เป็นแนวทางในการร่วมมือกันระหว่างโรงเรียนและครอบครัวที่จะส่งเสริมให้นักเรียนมีนิสัยรักการอ่าน ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของ ศรีรัตน เจริญกลิ่นจันทร์ (2542, น. 35-41) ซึ่งกล่าวว่า การสร้างบรรยากาศที่อบอุ่นภายในบ้าน มีผลต่อการสร้างนิสัยรักการอ่าน ครอบครัวที่ผู้ปกครองมีการสร้างบรรยากาศในการอ่าน ทำให้เด็กรู้สึกที่บ้านมีความรักและความอบอุ่น การอ่านหนังสือที่บ้านจึงทำให้เด็กมีความสุขและไม่ตึงเครียด นฤมล ตันธสุเรศธรรม และคณะ (2555) กล่าวว่า บทบาทของผู้ปกครองที่มีต่อการปลูกฝังนิสัยรักการอ่านให้กับเด็ก แบ่งออกเป็น 4 รูปแบบ คือ การให้ความรู้ การเป็นตัวแบบ การเสริมแรงและการจัดสภาพแวดล้อม จะต้องทำควบคู่กันไปให้มีความสอดคล้องและสม่ำเสมอ จะสามารถพัฒนาการอ่านให้เกิดขึ้นกับเด็กได้เป็นอย่างดี ผู้ปกครองทุกคนควรตระหนักถึงบทบาทและหน้าที่ของตนเองในการปลูกฝังและส่งเสริมนิสัยรักการอ่านให้แก่เด็กเพื่อให้รู้จักการศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง และคำกล่าวของฉวีวรรณ คูหาภินันท์ (2549, น. 12) ที่กล่าวไว้ว่า ครอบครัวเป็นสถาบันที่มีอิทธิพลมากที่สุดต่อการสร้างประสบการณ์จนทำให้เกิดเป็นทัศนคติหรือความรู้สึกของมนุษย์ ก็คือ “ครอบครัว” การอ่านเป็นทักษะที่สามารถพัฒนาให้เกิดขึ้นได้ หากเด็กได้รับการส่งเสริม โดยการฝึกฝนอย่างถูกวิธีสม่ำเสมอ เด็กจะมีวินัยรักการอ่านแล้วพัฒนาความสามารถในการอ่านอีกด้วย

ความมุ่งหมายของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาบทบาทของครอบครัวในการปลูกฝังนิสัยรักการอ่านให้แก่ นักเรียน โรงเรียนมัธยมวัดสุทธาราม เขตคลองสาน กรุงเทพมหานคร

2. เพื่อศึกษาความคิดเห็นของผู้ปกครองที่มีต่อบทบาทของครอบครัวในการปลูกฝังนิสัยรักการอ่านให้แก่นักเรียน โรงเรียนมัธยมวัดสุทธาวาม เขตคลองสาน กรุงเทพมหานคร

3. เพื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้ปกครองที่มีต่อบทบาทของครอบครัวในการปลูกฝังนิสัยรักการอ่านให้แก่นักเรียน โรงเรียนมัธยมวัดสุทธาวาม เขตคลองสาน กรุงเทพมหานคร โดยจำแนกตามระดับการศึกษาและอาชีพของผู้ปกครอง ระดับชั้น เกรดเฉลี่ย และผลการเรียนวิชาภาษาไทยของนักเรียนในปกครอง

4. เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างการปลูกฝังนิสัยรักการอ่านในครอบครัวกับระดับการศึกษาและอาชีพของผู้ปกครอง ระดับชั้น เกรดเฉลี่ย และผลการเรียนวิชาภาษาไทยของนักเรียน โรงเรียนมัธยมวัดสุทธาวาม เขตคลองสาน กรุงเทพมหานคร

5. เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างการปลูกฝังนิสัยรักการอ่านในครอบครัวกับระดับชั้น เกรดเฉลี่ย และผลการเรียนวิชาภาษาไทยของนักเรียน โรงเรียนมัธยมวัดสุทธาวาม เขตคลองสาน กรุงเทพมหานคร

ขอบเขตและวิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยใช้ระเบียบการวิจัยเชิงคุณภาพและเชิงปริมาณ ดังนี้

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรที่ใช้ในการเก็บข้อมูลเชิงปริมาณ คือ ผู้ปกครองของนักเรียนที่กำลังศึกษาอยู่ในระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1-6 ในปีการศึกษา 2560 ของโรงเรียนมัธยมวัดสุทธาวาม เขตคลองสาน กรุงเทพมหานคร รวมทั้งสิ้น 898 คน กลุ่มตัวอย่าง คือ ผู้ปกครองของนักเรียนที่กำลังศึกษาอยู่ในระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1-6 ในปีการศึกษา 2560 โรงเรียนมัธยมวัดสุทธาวาม เขตคลองสาน กรุงเทพมหานคร จำนวน 277 คน

ประชากรที่ใช้ในการเก็บข้อมูลเชิงคุณภาพ ผู้วิจัยได้เลือกสัมภาษณ์ผู้ปกครองของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1-6 จำนวน 25 คน โดยพิจารณาเลือกผู้ให้ข้อมูลแบบเจาะจง (purposive sampling)

จากอาชีพและระดับการศึกษาของผู้ปกครอง เพื่อให้ได้รับข้อมูลที่หลากหลายและเพียงพอสำหรับการวิเคราะห์หัตถาพของผู้ปกครองในการส่งเสริมนิสัยรักการอ่านให้แก่ักเรียน

2 ตัวแปรที่ศึกษา

1. ตัวแปรต้น ได้แก่

1.1 ข้อมูลส่วนตัวของผู้ปกครอง คือ

- ระดับการศึกษาของผู้ปกครอง
- อาชีพของผู้ปกครอง

1.2 ข้อมูลส่วนตัวของักเรียนในปกครอง คือ

- ระดับชั้นของักเรียน
- เกรดเฉลี่ยของักเรียน
- ผลการเรียนรู้วิชาภาษาไทยของักเรียน

2. ตัวแปรตาม ได้แก่

2.1 หัตถาพของครอบครัวในการปลูกฝังนิสัยรักการอ่านให้แก่ักเรียน

2.2 การปลูกฝังนิสัยรักการอ่านให้แก่ักเรียน

2.3 ความสัมพันธ์ระหว่างระดับชั้น เกรดเฉลี่ย และผลการเรียนรู้วิชาภาษาไทยของักเรียนกับการปลูกฝังนิสัยรักการอ่านให้แก่ักเรียน

3. เครื่องมือและการเก็บรวบรวมข้อมูลในการศึกษาวิจัย

3.1 การเก็บรวบรวมข้อมูลโดยใช้แบบสอบถาม

ผู้วิจัยเก็บรวบรวมข้อมูลโดยใช้แบบสอบถามสำหรับผู้ปกครองที่ได้คัดเลือกเป็นกลุ่มตัวอย่างจำนวน 277 ฉบับ และเก็บรวบรวมแบบสอบถามเพื่อนำมาตรวจสอบคุณภาพของแบบสอบถามโดยหาค่าความเชื่อมั่น (reliability) ของแบบสอบถามทั้งฉบับ โดยใช้วิธีสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค (Cronbach's Alpha coefficient) (บุญชม ศรีสะอาด, 2554, น. 116-119) ได้ความเที่ยงตรงและค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.89 ซึ่งอยู่ในระดับดี สามารถนำไปใช้งานได้ แบบสอบถามได้แบ่งเป็น 4 ตอน คือ ตอนที่ 1 ข้อมูลส่วนตัวของผู้ตอบแบบสอบถาม ตอนที่ 2 ข้อมูลสภาพการอ่านภายในครอบครัว ตอนที่ 3 หัตถาพของผู้ปกครองที่มีต่อการปลูกฝังนิสัยรักการอ่านให้แก่ักเรียนในครอบครัว และตอนที่ 4 ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการปลูกฝังนิสัยรักการอ่านภายในครอบครัว

3.2 การเก็บรวบรวมข้อมูลโดยการสัมภาษณ์

ผู้วิจัยได้ทำการสัมภาษณ์ผู้ปกครองของนักเรียนโรงเรียนมัธยมวัดสุทธอาราม เขตคลองสาน กรุงเทพมหานคร จำนวน 25 คน ซึ่งจะเก็บข้อมูลด้านข้อเท็จจริงและข้อมูลด้านการแสดงความคิดเห็น เพื่อให้ทราบถึงบทบาทของผู้ปกครองในการปลูกฝังนิสัยรักการอ่านให้แก่นักเรียน โดยมีแนวทางในการสัมภาษณ์ที่เกี่ยวกับปัจจัยที่ทำให้เด็กนักเรียนรักการอ่าน ความสำคัญและประโยชน์ของการอ่าน บทบาทต่อการเป็นนักอ่านของสมาชิกในครอบครัว พฤติกรรมการของนักเรียนเมื่ออยู่ที่บ้าน การสนับสนุนกิจกรรมการอ่านในครอบครัว การเลือกซื้อหนังสือของนักเรียนในปกครอง และการร่วมมือกับสถาบันการศึกษา เพื่อส่งเสริมการอ่านให้แก่เด็กนักเรียน และเริ่มเก็บข้อมูลการสัมภาษณ์ในเดือนกันยายน-ธันวาคม 2560

4. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณ ได้แก่ ค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การทดสอบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยสองกลุ่มที่เป็นอิสระต่อกัน โดยใช้สถิติ t-test (Independent) เพื่อใช้วิเคราะห์ข้อมูลตัวแปร คือ ระดับการศึกษาของผู้ปกครอง และอาชีพของผู้ปกครอง ส่วนการวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบทางเดียว (One-way ANOVA) โดยใช้สถิติ F test เพื่อใช้วิเคราะห์ตัวแปร คือ ระดับชั้นของนักเรียน เกรดเฉลี่ยของนักเรียน และผลการเรียนวิชาภาษาไทยของนักเรียน และการทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปร โดยใช้สถิติไค-สแควร์ (Chi-square) และกำหนดนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 นอกจากนี้ ผู้วิจัยยังได้มีการสัมภาษณ์แบบเชิงลึก (In-depth interview) ผู้ปกครองของนักเรียน จำนวน 25 คน โดยนำข้อมูลมาจัดกลุ่มและนำเสนอในรูปแบบการพรรณนาความ

ผลการวิจัยและอภิปรายผล

การวิจัยเรื่อง บทบาทของครอบครัวในการปลูกฝังนิสัยรักการอ่านให้แก่เด็กนักเรียนโรงเรียนมัธยมวัดสุทธอาราม เขตคลองสาน กรุงเทพมหานคร มีผลการวิจัยและอภิปรายผลการวิจัย ดังนี้

1. ปัจจัยที่ทำให้เด็กรักการอ่าน มีผู้ปกครองจำนวน 20 คน อธิบายว่าการอ่านของนักเรียนเกิดจากการได้ฟังพ่อและแม่อ่านหนังสือหรือเล่านิทานให้ฟังตั้งแต่เด็ก ทำให้เด็กได้จดจำและสนใจที่จะอ่าน

เมื่อเริ่มอ่านหนังสือได้เองเด็กจะนำนิทานมาอ่านหรือเล่าให้พ่อและแม่ฟัง ส่วนอีก 5 คน เห็นว่าการอ่านของนักเรียนเริ่มเมื่อเข้าเรียนชั้นประถมศึกษาแล้ว

2. ครอบครัวมีบทบาทและอิทธิพลในการส่งเสริมการอ่านของนักเรียน มีผู้ปกครอง จำนวน 25 คน เห็นว่า ครอบครัวมีบทบาทและอิทธิพลต่อการส่งเสริมการอ่านของนักเรียน โดยเริ่มส่งเสริมและจัดหาสื่อการอ่านประเภทต่างๆ มาไว้ที่บ้านและได้แนะนำให้นักเรียนได้อ่านหนังสือ และพ่อแม่ รวมทั้งทุกคน ครอบครัวเป็นบุคคลที่มีบทบาทและอิทธิพลต่อการส่งเสริมการอ่าน เพราะจะทำให้เด็กเห็นแบบอย่างที่ดี และทำให้นักเรียนสนใจในการอ่าน

3. การสนับสนุนการอ่านให้แก่เด็กนักเรียน มีผู้ปกครองจำนวน 19 คน ได้สนับสนุนการอ่านของนักเรียน โดยการให้นักเรียนสามารถเลือกซื้อหนังสือที่สนใจได้ด้วยตนเอง การให้เงินแก่นักเรียนไปซื้อหนังสือที่สนใจมาอ่านอยู่เป็นประจำ พาไปห้องสมุดประชาชนที่อยู่ใกล้บ้าน พาไปร้านหนังสือตามห้างสรรพสินค้า และพาไปซื้อหนังสือเมื่อมีการจัดนิทรรศการหนังสือ เช่น งานสัปดาห์หนังสือแห่งชาติ เพราะจะมีหนังสือให้เลือกหลากหลายประเภท และได้มีการจัดหาสื่อการอ่านที่มีความหลากหลายมาแนะนำให้นักเรียนได้อ่าน ทำให้นักเรียนเกิดความชอบและรักในการอ่าน และมีผู้ปกครองจำนวน 6 คน ไม่ได้สนับสนุนเพราะนักเรียนไม่ค่อยชอบอ่านหนังสือ อีกทั้งนักเรียนไม่เคยซื้อหนังสือมาอ่านนอกจากหนังสือเรียน

4. ในยุคที่เทคโนโลยีเข้ามามีบทบาทในสังคม เช่น อินเทอร์เน็ต โทรศัพท์มือถือ โทรทัศน์ เกม เป็นต้น ผู้ปกครองได้มีวิธีการควบคุมการใช้อินเทอร์เน็ต และโทรศัพท์มือถือให้กับนักเรียน โดยการหาวิธีให้นักเรียนหันมาสนใจการอ่านและการเรียน มีผู้ปกครองจำนวน 16 คน ได้กำหนดเวลาและควบคุมการใช้อินเทอร์เน็ตและการเล่นโทรศัพท์มือถือ ซึ่งสิ่งเหล่านี้มีทั้งประโยชน์และโทษ โดยจะอนุญาตให้นักเรียนใช้สื่ออินเทอร์เน็ตในการค้นคว้าหาข้อมูลและความรู้ เพื่อนำมาใช้ประกอบการทำรายงานและเกี่ยวกับการเรียน หรือได้จัดหาหนังสือมาให้นักเรียนได้อ่านหรือชักชวนนักเรียนทำกิจกรรมร่วมกันในครอบครัว เช่น ทำอาหาร และให้นักเรียนทบทวนบทเรียนหรือทำการบ้านให้เรียบร้อยก่อนถึงจะอนุญาตให้เล่นโทรศัพท์มือถือ โดยอธิบายให้นักเรียนเห็นถึงความสำคัญของการอ่านและการเรียน ส่วนผู้ปกครอง

จำนวน 9 คน เห็นว่านักเรียนที่กำลังอยู่ในช่วงวัยรุ่น เห็นความสำคัญของโทรศัพท์มือถือมากกว่า จึงทำให้การควบคุมหรือติดตามดูแลในเรื่องนี้เป็นสิ่งที่ควบคุมได้ยากสำหรับเด็กวัยรุ่น

5. ผู้ปกครองได้ร่วมมือกับโรงเรียน ในการส่งเสริมการอ่านให้กับนักเรียน มีผู้ปกครองจำนวน 20 คน ได้ร่วมมือกับทางโรงเรียนในการส่งเสริมการอ่านและการเรียน ผู้ปกครองเห็นว่าโรงเรียนและครูมีบทบาทสำคัญต่อการปลูกฝังการเรียนรู้ การศึกษาค้นคว้า และการอ่านของนักเรียน และมีผู้ปกครองจำนวน 5 คน ไม่ได้ร่วมมือกับโรงเรียน ในการส่งเสริมการอ่านและการเรียนให้แก่ นักเรียน เนื่องจากติดภารกิจและมีภาระหน้าที่การทำงานที่ต้องรับผิดชอบ จึงทำให้ไม่สามารถให้ความร่วมมือกับทางโรงเรียนได้

6. ความคิดเห็นของผู้ปกครองที่มีต่อการปลูกฝังนิสัยรักการอ่านให้แก่ นักเรียนในครอบครัวโดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.31$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ผู้ปกครองนักเรียนมีความคิดเห็นต่อการปลูกฝังนิสัยรักการอ่านให้แก่ นักเรียนอยู่ในระดับมาก จำนวน 5 ข้อ โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือการแนะนำการใช้อินเทอร์เน็ตเพื่อประโยชน์ในการหาความรู้ ($\bar{X} = 4.00$) การอนุญาตให้นักเรียนเลือกซื้อหนังสือและสื่ออื่นๆ ด้วยตัวเอง ($\bar{X} = 3.88$) การติดตั้ง wifi ที่เชื่อมต่อกับอินเทอร์เน็ตเพื่อให้นักเรียนใช้เป็นแหล่งในการอ่านและการค้นคว้า ($\bar{X} = 3.84$) อธิบายให้นักเรียนเห็นถึงประโยชน์ของการอ่าน ($\bar{X} = 3.82$) และการชื่นชมเมื่อนักเรียนแสดงความสามารถทางการอ่าน ($\bar{X} = 3.70$) ตามลำดับ ส่วนข้ออื่นๆ มีความคิดเห็นอยู่ในระดับปานกลาง โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ การพานักเรียนไปค้นข้อมูลจากห้องสมุด และแหล่งความรู้อื่นๆ ($\bar{X} = 2.71$)

7. บทบาทของครอบครัว พบว่า ผู้ที่ให้คำแนะนำในการเรียนและการอ่านแก่นักเรียนสูงสุด ร้อยละ 92.42 คือ พ่อแม่ เนื่องจาก พ่อแม่เปรียบเสมือนครูคนแรกในการสร้างเด็กให้เป็นนักอ่าน โดยการดูแลเอาใจใส่ ให้ความรักและความอบอุ่น รวมทั้งการปลูกฝังและส่งเสริมให้เด็กมีนิสัยรักการอ่าน (มีเดีย จุฬา, 2549, น. 14) การอ่านนอกจากจะช่วยกระตุ้นพัฒนาการทางสติปัญญา ยังเป็นการสร้างปฏิสัมพันธ์ระหว่าง พ่อ แม่ ลูก การพูดคุยกับลูก อ่านหนังสือ หรือเล่นิทานให้ลูกฟัง การโอบกอดลูก ให้ลูกนั่งตักเล่นิทานให้ลูกฟัง จึงเป็นสัมผัสของความรักและเรียนรู้กันอย่างมีความสุข (สมาคมไทสร้างสรรค์, 2018)

8. การจัดสภาพแวดล้อมทางการอ่านที่บ้านพบว่า ร้อยละ 67.87 ครอบครัวของนักเรียนได้จัดให้มี โต๊ะ/เก้าอี้สำหรับอ่านหนังสือและทำการบ้าน ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของ ศรีรัตน์ เจริญจันทร์ (2542, น. 146-165) ที่กล่าวว่า การสร้างบรรยากาศที่อบอุ่นภายในบ้านมีผลต่อการสร้างนิสัยรักการอ่าน ครอบครัวที่ ผู้ปกครองมีการสร้างบรรยากาศในการอ่าน โดยการจัดให้มีสถานที่สำหรับการอ่านที่เหมาะสมในบ้าน

9. การจัดหาสื่อการอ่านของครอบครัว พบว่า ร้อยละ 70.76 คือ การ์ตูน เนื่องจาก การอ่านหนังสือ การ์ตูนทำให้เกิดการผ่อนคลาย และทำให้ผู้อ่านสามารถฝึกความคิดและสร้างจินตนาการได้เองในขณะที่อ่าน (จินตนา ไบกาชุย, 2534, น. 58) ซึ่งผู้ที่รักการอ่านก็จะสามารถหาทางออกในการลดความเครียดได้ ด้วยการอ่านหนังสือที่ตนเองชอบ (ไพพรรณ อินทนิล, 2546, น. 7-9) การที่นักเรียนชอบอ่านหนังสือการ์ตูน เนื่องจากเนื้อหามีความหลากหลาย ที่ให้ทั้งความรู้และความบันเทิง มีการออกแบบและภาพประกอบที่สวยงาม (ดวงหทัย เมธา, 2551, น. 51)

10. แหล่งสารสนเทศที่ผู้ปกครองแนะนำให้แก่นักเรียน พบว่า ร้อยละ 97.11 คือ อินเทอร์เน็ต สอดคล้องกับคำกล่าวของ ชาญวิทย์ พรนภดล และคณะ (2557, น.1-4) ที่ระบุว่าเทคโนโลยีสารสนเทศ ถูกพัฒนาขึ้น เพื่อตอบสนองการใช้ชีวิต และการทำงานของสังคมยุคปัจจุบัน โดยเฉพาะอินเทอร์เน็ตและ เครือข่ายสังคมออนไลน์ก็กลายมาเป็นส่วนหนึ่งในชีวิตประจำวันทำให้การติดต่อสื่อสารรวดเร็วและยังใช้เพื่อ การเรียนรู้อย่างไม่จบสิ้น เป็นประโยชน์อย่างมากต่อชีวิตคนรุ่นใหม่ ซึ่งผู้ปกครองอาจมีความเข้าใจว่าการใช้ สิ่งเหล่านี้จะเป็นประโยชน์ ต่อการเรียนรู้ของเด็ก หรือเชื่อว่าการใช้อินเทอร์เน็ตที่บ้านมีความปลอดภัยมากกว่า การใช้งานนอกบ้าน แต่หากนำไปใช้อย่างไม่เหมาะสม ขาดการควบคุมดูแลก็ส่งผลเสียตามมาได้ เพราะข้อมูลในอินเทอร์เน็ตมีทั้งข้อมูลที่เป็นประโยชน์ ถูกต้องเชื่อถือได้ และข้อมูลที่ไม่เป็นประโยชน์ไม่ถูกต้อง เชื่อถือไม่ได้ ซึ่งอาจส่งผลเสียต่อความคิดและพฤติกรรมของเด็กและวัยรุ่น ผู้ปกครองจึงจำเป็นต้องเรียนรู้ และติดตามแนวโน้มการใช้เทคโนโลยีของเด็กและวัยรุ่นอย่างสม่ำเสมอ

11. บทบาทของผู้ปกครองในการส่งเสริมการอ่านหนังสือและสื่ออื่นๆ ภายในครอบครัว พบว่า การอธิบายให้นักเรียนเห็นถึงประโยชน์ของการอ่าน ($SD = 0.92$) การอนุญาตให้นักเรียนเลือกซื้อหนังสือและ สื่ออื่นๆ ด้วยตัวเอง ($SD = 0.99$) การติดตั้ง wifi ที่เชื่อมต่อกับอินเทอร์เน็ต เพื่อให้นักเรียนใช้เป็นแหล่ง

ในการอ่านและการค้นคว้า ($SD = 1.24$) การแนะนำการใช้อินเทอร์เน็ตเพื่อประโยชน์ในการหาความรู้ ($SD = 0.91$) การชื่นชมเมื่อนักเรียนแสดงความสามารถทางการอ่าน ($SD = 1.00$) และชมเชยเมื่อนักเรียนรู้จักแบ่งเวลาในการเรียน ($SD = 1.06$) เนื่องจาก บทบาทของปกครองในด้านการส่งเสริมการเรียนรู้และการอ่านของนักเรียนนั้นเป็นสิ่งสำคัญอย่างยิ่ง เพราะผู้ปกครองมีบทบาทและหน้าที่ในการดูแลเอาใจใส่ให้ความรักและความอบอุ่น รวมทั้งการปลูกฝังและส่งเสริมให้เด็กมีนิสัยรักการอ่าน (มีเดีย จุฬา, 2549, น. 14)

12. การทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างอาชีพของผู้ปกครองนักเรียน คือ อาชีพรับจ้างมีความสัมพันธ์กับการจัดหาคอมพิวเตอร์สำหรับการเรียนและการอ่านให้แก่เด็กในปกครอง แสดงให้เห็นว่า ผู้ปกครองที่มีอาชีพรับจ้างได้มีการส่งเสริมและสนับสนุนให้นักเรียนได้ค้นคว้าหาความรู้ต่างๆ จากอินเทอร์เน็ตมากกว่าแหล่งสารสนเทศอื่นๆ จึงได้มีการจัดหาคอมพิวเตอร์ที่ได้เชื่อมต่อกับต่อ wifi ให้แก่นักเรียนในปกครอง

ข้อเสนอแนะ

การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะดังนี้
ข้อเสนอแนะเพื่อนำผลการวิจัยไปใช้

1. ข้อเสนอแนะสำหรับผู้ปกครอง

1.1 ผู้ปกครองควรจัดสภาพแวดล้อมที่เหมาะสมต่อการอ่านให้แก่เด็ก โดยจัดให้มีมุมการอ่านและการเรียนของนักเรียนที่มีโต๊ะ/เก้าอี้ มีแสงสว่าง และสื่อการอ่านที่เพียงพอ

1.2 ผู้ปกครองควรจัดหาสื่อการอ่านโดยให้นักเรียนได้มีส่วนร่วมในการเลือกและซื้อสื่อการอ่าน รวมทั้งส่งเสริมให้นักเรียนได้ไปใช้แหล่งเรียนรู้ เช่น ห้องสมุดโรงเรียน ห้องสมุดประชาชนใกล้บ้าน ร้านหนังสือในห้างสรรพสินค้า รวมทั้งการเข้าร่วมกิจกรรมการอ่านของโรงเรียนและสถาบันอื่นๆ

2. ข้อเสนอแนะสำหรับโรงเรียน

2.1 โรงเรียนควรมีการจัดสิ่งอำนวยความสะดวกในการอ่านสื่อดิจิทัล โดยการจัดให้มีจุดเชื่อมต่ออินเทอร์เน็ต (wifi) และจัดสถานที่สำหรับการอ่านของนักเรียนทั้งในและนอกห้องสมุด

2.2 โรงเรียนควรจัดหาสื่อการอ่านที่เหมาะสมกับวัยและระดับชั้นของนักเรียน รวมทั้งความสามารถทั้งการเรียนรู้และการอ่านของนักเรียน

2.3 ครูควรมีการประสานงานกับผู้ปกครอง โดยการดูแลและส่งเสริมการอ่านของนักเรียน รวมทั้งการเชิญชวนให้ผู้ปกครองเข้ามามีส่วนร่วมในกิจกรรมการอ่านของโรงเรียน

3. ข้อเสนอแนะสำหรับสำนักการศึกษากรุงเทพมหานคร

3.1 กำหนดนโยบายให้โรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร ได้มีการส่งเสริมการอ่านให้นักเรียน โดยการจัดสถานที่การอ่านภายในโรงเรียนให้เหมาะสมกับวัยและระดับชั้นของนักเรียน

3.2 การให้โรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานครได้มีส่วนร่วมกับการจัดหาหนังสือและสื่อการอ่านให้นักเรียน เพื่อที่จะได้ตรงตามความต้องการและความเหมาะสมกับวัยและระดับชั้นของนักเรียน

ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยในครั้งต่อไป

1. ควรศึกษาการพัฒนารูปแบบบริการและกิจกรรมของห้องสมุดโรงเรียนที่สนับสนุนการอ่านให้นักเรียนโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร

2. ควรศึกษาการวิเคราะห์เนื้อหาการอ่านสำหรับเด็กและเยาวชนในเขตกรุงเทพมหานคร

เอกสารอ้างอิง

- กระทรวงวัฒนธรรม. (2559). คณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติเห็นชอบแผนแม่บทสร้างวัฒนธรรม
การอ่าน ฉบับแรก. สืบค้น 23 เมษายน 2560, จาก [http://www.m-culture.go.th/th/ewt_news.
php?nid=5303](http://www.m-culture.go.th/th/ewt_news.php?nid=5303)
- กระทรวงศึกษาธิการ. (2545). หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544 (พิมพ์ครั้งที่ 33).
กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว.
- เกรียงศักดิ์ เจริญวงศ์ศักดิ์. (2551). ส่งเสริมนิสัยรักการอ่าน ต้องอาศัยความร่วมมือ. การศึกษาวรรณ,
7(334), 24-31.
- จินตนา ไบกาชฎี. (2534). หนังสือกับการส่งเสริมการอ่าน. กรุงเทพฯ : กรมวิชาการ.
- จวีลักษณ์ บุญยะกาญจน์. (2547). จิตวิทยาการอ่าน. กรุงเทพฯ : ไทยวัฒนาพานิช.
- ฉวีวรรณ คูหาภินันท์. (2552). การอ่านและการส่งเสริมการอ่าน. กรุงเทพฯ : ศิลปาบรรณาคาร.
- ฉวีวรรณ คูหาภินันท์. (2549). ความสำคัญของการอ่านและกิจกรรมส่งเสริมการอ่าน. วารสารสารสนเทศ,
7(1), 9.
- ชาญวิทย์ พรนภดล, และคณะ. (2557). คำแนะนำสำหรับผู้ปกครอง เรื่อง การใช้อินเทอร์เน็ตของเด็ก
และวัยรุ่น. กรุงเทพฯ : มีเดียโซน ฟรินติ้ง.
- ดวงหทัย เมธา. (2551). การจัดกิจกรรมส่งเสริมการรักการอ่านของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4.
(การค้นคว้าแบบอิสระ ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาประถมศึกษา) เชียงใหม่ :
มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- ถาวร บุญผดุง. (2546). ปัจจัยบางประการที่มีผลต่อนิสัยรักการอ่านจากครอบครัวของนักเรียนชั้น
มัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา ในจังหวัดสระบุรี. (ปริญญาานิพนธ์
การศึกษามหาบัณฑิต) กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- นฤมล ตันธสุเรศรัฐ และคณะ. (2555). การสังเคราะห์งานวิจัยเกี่ยวกับการอ่าน. (งานวิจัยสาขา
การศึกษา) นนทบุรี : มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.
- บุญชม ศรีสะอาด. (2556). การวิจัยเบื้องต้น (ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2556) (พิมพ์ครั้งที่ 9). กรุงเทพฯ :
สุวีริยาสาส์น.

- ไพพรรณ อินทนิล. (2546). *การส่งเสริมการอ่าน*. ชลบุรี: ภาควิชาบรรณารักษศาสตร์ คณะมนุษยศาสตร์ และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา.
- มีเดีย จุฬา. (2549). รักการอ่าน...นำชีวิตสู่ความสำเร็จ. *วารสารวิชาการ*, 9(4), 14-17.
- โรงเรียนมัธยมวัดสุทธาราม. (2559). *รายงานการประเมินตนเอง (SARวัดสุ)*. โรงเรียนมัธยมวัดสุทธาราม. กรุงเทพฯ : โรงเรียนมัธยมวัดสุทธาราม.
- ศรีรัตน์ เจริญจันทร์. (2542). การอ่านและการสร้างนิสัยรักการอ่าน. กรุงเทพฯ : ไทยวัฒนาพานิช.
- สถาบันทดสอบทางการศึกษาแห่งชาติ (องค์การมหาชน). (2560). *ประกาศผลสอบ*. สืบค้น 10 พฤศจิกายน 2560, จาก <http://www.niets.or.th/th/catalog/view/281>
- สมาคมไทสร้างสรรค์. (2018). *พัฒนาเด็กด้วยการอ่าน*. สืบค้น 1 มิถุนายน 2561, จาก <http://taiwisdom.org/>
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (2547). *พระมิ่งขวัญ*. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว.
- สุชุม เฉลยทรัพย์. (2552). เมื่อ “การอ่าน” เป็น (อีกหนึ่ง) “วาระแห่งชาติ”. สืบค้น 20 สิงหาคม 2560, จาก <http://www.moe.go.th/moe/th/news/detail.php?NewsID=8786&Key=hotnews>
- เสาวลักษณ์ พิธิษฐไพบูลย์. (2559). *ปลูกฝังการอ่านจากแม่สู่ลูก*. สืบค้น 25 สิงหาคม 2560, จาก <http://www.thaihealth.or.th/Content/32227-html>
- อัฉรา ประดิษฐ์. (2550). *ชวนเด็กไทยให้เป็นนักอ่าน (๑)*. กรุงเทพมหานคร: สำนักอุทยานการเรียนรู้.
- Bamberger, R. (1975). *Promoting the reading habit*. Paris : UNESCO Press.
- Ndikubwayezu, G. (2009, April). *Rwanda: reading culture still very low-Minister Habineza*. In The New Times, 13876.
- Tate, C. J. (20112011). *A Phenomenological Study of Reading Culture in California's Central Valley Rural Schools Post Reading First*. (Dissertation Degree of Doctor of Educational Leadership) Central Valley, CA : California State University.